

Barcelona elabora el primer informe d'Oportunitats Educatives en la infància i l'adolescència, recollint els indicadors educatius per districte

- » Barcelona millora els resultats educatius en els darrers cursos i manté, a la vegada, grans diferències entre els deu districtes
- » La voluntat és que aquest informe sigui el primer d'una sèrie que es farà periòdicament amb l'objectiu de tenir informació actualitzada que permeti dur a terme polítiques més eficients
- » Des de 2006, el nombre de nens de 0 a 2 anys escolaritzats ha passat del 32,5% dels infants al 42,5%
- » Les sol·licituds de matriculació a Primària en el darrer curs tendeixen a la igualtat entre pública i concertada
- » Es detecten forts desequilibris en la presència de centres de màxima complexitat a la ciutat, amb districtes on arriben a ser el 80% dels centres públics de Primària, i districtes on no hi ha cap centre de màxima complexitat”.
- » Les proves d'avaluació de 6è de Primària donen una mitjana de resultats superior a la mitjana de Catalunya, però amb fortes diferències entre districtes

Barcelona millora els resultats educatius en la darrera dècada, i manté a la vegada grans desigualtats en els resultats educatius dels infants i adolescents depenent del seu districte. Els resultats educatius globals de la ciutat són bons tant pel que fa a proves d'avaluació a Primària i Secundària, percentatge d'abandonament escolar o titulacions postobligatòries. També són notablement més altes que la mitjana catalana i espanyola les xifres d'escolarització d'infants entre 0 i 2 anys o les xifres de nois i noies que participen en activitats de lleure.

No obstant, les diferències en els resultats educatius entre districtes són molt grans. Entre les raons, derivades del context d'origen de cada infant, destaquen la concentració dels alumnes amb més necessitats educatives en determinats centres escolars, la distribució de les escoles bressol municipals entre els diferents districtes, o la irregular distribució de l'oferta pública d'ensenyaments postobligatoris, tant de Batxillerat com de Formació Professional.

Així es desprèn del primer Informe Oportunitats Educatives a Barcelona 2016, encarregat per l'Ajuntament de Barcelona i elaborat per l'Institut Infància i Adolescència, un document inèdit en què es recullen les dades educatives de la ciutat de què es disposa, detallades per districtes.

La voluntat és que aquest sigui el primer d'una sèrie d'informes que es faran periòdicament amb l'objectiu de tenir informació que permeti dur a terme polítiques més eficients. L'informe mostra com l'alumnat socialment desafavorit no es distribueix de manera equilibrada en el conjunt de la xarxa escolar, sinó que es concentra en unes escoles i instituts determinats.

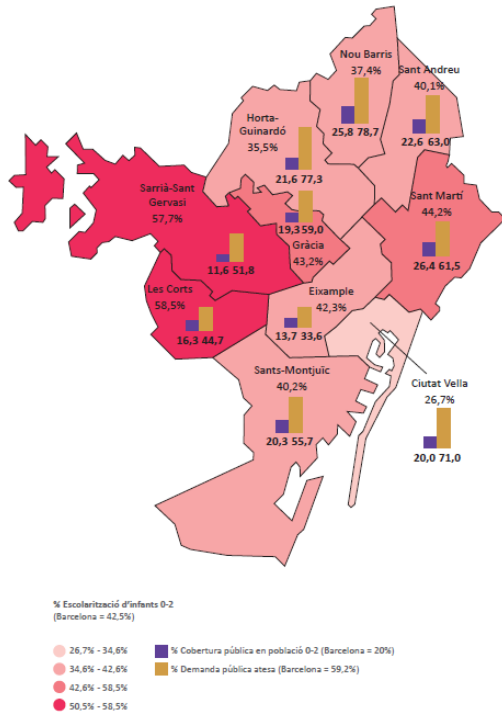
Del 32,9% d'infants menors de 3 anys escolaritzats al 42,5% en deu anys

L'escolarització en el primer cicle d'Educació Infantil ha crescut notablement en els darrers anys, passant de 32,9% d'infants entre 0 i 2 anys l'any 2006, al 42,5% l'any 2016. La major part d'aquest increment ha estat assumit per la xarxa de centres públics, que en aquest període han passat d'escolaritzar el 8,9% dels infants menors de 3 anys de la ciutat, a escolaritzar-ne el 20%. El nombre de centres públics s'ha incrementat fins a les 98 escoles bressol actuals.

Amb aquests nous centres, els districtes on més s'ha aconseguit cobrir la demanda de places d'escola bressol pública han estat Nou Barris, amb el 79%, Ciutat Vella, amb el 71%, i Horta-Guinardó, amb el 77%.

Malgrat el fort increment en el percentatge d'escolarització del primer cicle d'educació infantil, continua havent grans diferències entre els diferents districtes. La taxa més baixa d'escolarització la trobem a Ciutat Vella, amb el 26,7% de nens escolaritzats, mentre que les més altes són a Sarrià i a Les Corts, amb una taxa d'escolarització del 58%.

Mapa 4.2. Oferta de places públiques respecte el total de població 0-2 i demanda atesa, per districte. Any = 2015-2016

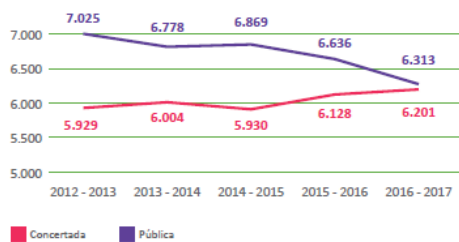

Etapa 3-16: a punt de l'equilibri en la demanda de matrícula entre centres públics i concertats

L'Informe Oportunitats Educatives a Barcelona 2016 constata com en els darrers cursos, Barcelona està revertint l'equilibri de matrícula entre la xarxa de centres públics i la de centres concertats. Les escoles públiques escolaritzen el 45% dels alumnes d'educació infantil de segon cicle, el 42% d'educació primària, i el 36% d'educació secundària obligatòria.

Les dades, però, mostren com en els darrers anys s'està tendint a l'equilibri entre les dues xarxes, especialment en les sol·licituds de matrícula per a P3. Les sol·licituds per al curs 2016-2017 pràcticament es van arribar a igualar (6.313 sol·licituds a les escoles concertades i 6.201 a les públiques).

Gràfic 4.4. Evolució de la demanda de preinscripció a P3, segons titularitat.
Any = 2012-2013 a 2016-2017

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Consorci d'Educació de Barcelona

Amb tot, hi ha notables diferències entre els diferents districtes. A Sant Martí, el 60% de l'alumnat està escolaritzat en centres públics, mentre que a Sarrià-Sant Gervasi, el percentatge d'alumnes 3-12 escolaritzats a centres públics és del 13,5%.

Es constata una millora de resultats en els darrers anys, però els desequilibris continuen sent grans entre districtes

Les proves de 6è de Primària, igual que les de 4rt de la ESO, són bones per al conjunt de la ciutat (millors que la mitjana de Catalunya), però presenten una gran disparitat per districtes. A Primària, els resultats van des del 22% d'alumnat de Ciutat Vella que no supera la prova, al 5,4% d'alumnat de Les Corts que no la supera. En el cas de 4t de Educació Secundària Obligatòria, la diferència és encara més gran: des del 35,5% que no supera la prova a Ciutat Vella, fins al 4,5% que no la supera a Les Corts.

L'Informe destaca que els alumnes amb majors dificultats derivades del seu context es concentren en els centres públics i en determinats territoris. En el cas de Ciutat Vella, el 81,8% dels centres públics de Primària i tots els de Secundària estan estipulats com a centres de

màxima complexitat. En canvi, no hi ha cap centre de màxima complexitat ni de Primària ni de Secundària ni a Sarrià-Sant Gervasi, ni a Les Corts, ni a Eixample ni a Gràcia.

La distribució dels ajuts de menjador també reflecteix la concentració territorial dels alumnes amb més necessitats i les dificultats per sortir-se'n. Al curs 2015-2016, el nombre d'infants i adolescents entre 3 i 16 anys que rebien aquest ajut eren pràcticament 22.500. A Nou Barris, aquest ajut el rebien el 26,6% dels alumnes, mentre que a Sarrià-Sant Gervasi són el 2,9%.

Finalment, també la variable d'alumnes estrangers mostra una concentració en determinats centres i districtes. Comparant l'alumnat estranger amb la població d'entre 3 i 16 anys de cada districte, l'informe mostra com determinats barris tenen un percentatge de nens i nenes nous superior a la mitjana de població que hi resideix, mentre en altres districtes succeeix el contrari.

En aquest apartat, l'Informe aposta per implementar una estratègia amb actuacions orientades a evitar la concentració d'un determinat perfil d'alumnat en centres concrets, i per altra, combatre la cronificació i estigmatització d'alguns centres. L'informe també demanda un increment de la inversió als centres amb més complexitat per tal de poder reduir ràtios, reforçar l'equip docent o incrementar el suport escolar als alumnes.

En conjunt, cal una feina més coordinada dels diferents agents que actuen a cada territori. És per això que l'informe destaca l'experiència del Pla Comunitari de Roquetes, a Nou Barris, en què s'ha creat una Taula d'educació on administració, serveis i entitats, proposen accions coordinades per dur a terme en el barri. També es posa en relleu l'experiència de l'Espai Familiar Raval Cadí, que treballa per potenciar les relacions familiars i les habilitats dels adults en la seva tasca educativa.

Cal reforçar la prevenció d'abandonament i l'assequibilitat dels cicles formatius

Pel que fa a l'educació postobligatòria, la major part dels estudiants que opten per continuar els estudis un cop finalitzada l'etapa obligatòria trien el batxillerat, concretament 22.300 alumnes en el curs 2015-2016. Ara bé, els estudis que més han crescut en els darrers deu anys són els dels cicles formatius, singularment els de cicles formatius de grau mig (CFGM), que en els darrers 10 anys han passat de 9.000 estudiants a 12.000, mentre que els estudiants de cicles formatius de grau superior han passat de 13.700 a 22.100.

Els cicles formatius de grau mig han esdevingut una via de segona oportunitat i han viscut un fort increment de matrícula, però són també els estudis amb la taxa d'abandonament més alta. Mentre que l'abandonament del cicles formatius de grau superior es situa en el 13%, en els de grau mig arriba al 37%.

Davant aquestes xifres, l'Informe assenyala que cal un reforç dels programes de prevenció de l'abandonament amb la instauració de mecanismes d'acompanyament i consolidació de tutories. També apunta que cal millorar l'oferta de places públiques i l'assequibilitat dels cicles formatius.

Activitats fora d'horari escolar

Barcelona es caracteritza per l'alta participació dels infants en activitats de suport escolar. Un 9,1% de l'alumnat de Primària i una 10,5% del de secundària realitzen activitats de suport escolar organitzades per l'administració pública o per entitats socioeducatives que pretenen millorar els resultats educatius dels infants i adolescents.

Les zones on més es concentren els centres educatius amb una complexitat elevada són també els territoris on hi ha més suport escolar. Malgrat aquests esforços, aquests districtes continuen són també els que presenten un major percentatge d'alumnes que no aconseguen superar les proves de competències bàsiques. A Ciutat Vella, més del 35% d'alumnes de Primària i més del 40% de Secundària fan activitats de suport escolar, a Nou Barris són més del 15% i prop del 20%.

Respecte el lleure educatiu, el Baròmetre Municipal 2014 apuntava que un 11,3% de l'alumnat de la ciutat no realitza cap activitat d'oci. El percentatge arriba al 19,6% entre els infants de les famílies amb una situació socioeconòmica més desafavorida.

Una de les experiències que l'Informe destaca és el projecte "Teixint una xarxa d'oportunitats" de la Biblioteca de Bon Pastor, en el qual treballa l'administració pública i les entitats del barri per fer confluïr diferents programes i serveis de foment de la lectura i de suport socioeducatiu per als infants i joves del barri.

En aquesta línia, Barcelona compta amb una gran densitat d'equipaments que ofereixen lleure educatiu per al menors, però hi ha un cert desequilibri territorial en l'accés a aquest tipus d'activitats. Ciutat Vella és el districte amb més oferta per habitant, mentre que Nou Barris i Horta Guinardó són les que tenen menys densitat d'equipaments.

En aquest sentit, l'informe aposta per revisar els criteris d'accés als serveis i equipaments públics de lleure perquè afavoreixin l'accessibilitat econòmica.